

**Dostosowanie wymagań edukacyjnych z techniki
do indywidualnych możliwości rozwojowych i edukacyjnych
uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi**

Uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych na lekcjach techniki obowiązują wymagania i kryteria oceniania określone w wymaganiach edukacyjnych dla wszystkich uczniów z uwzględnieniem zaleceń zawartych w opinii i orzeczeniu oraz na podstawie obserwacji i rozpoznania ich indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych.

Dostosowanie wymagań dotyczy głównie form i metod pracy z uczniem. Treści nauczania mogą być realizowane na poziomie wymagań koniecznych lub podstawowych, a zakres wiedzy i umiejętności powinien dać uczniowi szansę na sprostanie wymaganiom kolejnego etapu edukacyjnego.

Podczas oceniania ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi brany jest pod uwagę przede wszystkim jego stosunek do przedmiotu, chęci, wysiłek włożony w wykonanie zadania i przygotowanie do zajęć.

Uczeń z dysleksją rozwojową, dysortografią, dysgrafią

Sposoby dostosowania form, metod i wymagań edukacyjnych:

- ✓ zawsze uwzględniać trudności ucznia,
- ✓ w miarę możliwości pomagać, wspierać, dodatkowo instruować, naprowadzać, pokazywać na przykładzie,
- ✓ dzielić dane zadanie na etapy i zachęcać do wykonywania małutkimi krokami,
- ✓ nie zmuszać do wykonywania ćwiczeń sprawiających uczniowi trudności,
- ✓ dawać więcej czasu na opanowanie danej umiejętności, cierpliwie udzielać instruktażu,
- ✓ nie krytykować, nie oceniać negatywnie wobec klasy,
- ✓ doceniać chęć pokonywania trudności, wysiłek, wytrwałość i samodzielność w działaniu,
- ✓ doceniać ład w miejscu pracy i porządek w działaniu,
- ✓ zadanie dostosować do możliwości percepcyjnych ucznia, np. zezwolić na wykonanie modelu w większym formacie,
- ✓ pozostawić więcej czasu na wykonanie pracy,
- ✓ włączać do rywalizacji tylko tam, gdzie uczeń ma szansę,
- ✓ krótko i prosto formułować polecenia – upewnić się, czy uczeń je zrozumiał,
- ✓ pomagać w mierzeniu i liczeniu,

- ✓ w trakcie rozwiązywania zadań sprawdzać, czy uczeń przeczytał treść zadania i czy prawidłowo ją zrozumiał, w razie potrzeby udzielać dodatkowych wskazówek,
- ✓ w czasie kartkówek i sprawdzianów zwiększyć ilość czasu na rozwiązanie zadań,
- ✓ można też dać uczniowi do rozwiązania w domu podobne zadania,
- ✓ materiał sprawiający trudność dłużej utrwać, dzielić na mniejsze porcje,
- ✓ często uczeń z dysleksją ma trudności z orientacją w schemacie ciała i przestrzeni; ma to znaczenie w rozpoznawaniu np. lewego i prawego kierunku,
- ✓ jeśli nauczyciel nie może przeczytać pracy ucznia, może go poprosić, aby uczynił to sam lub przepytać ustnie z tego zakresu materiału,
- ✓ dać uczniowi możliwość pisania drukowanymi literami lub na komputerze,
- ✓ strona graficzna pisma nie wpływa na uzyskiwaną przez ucznia ocenę,

Uczeń z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim

Sposoby dostosowania form, metod i wymagań edukacyjnych:

- ✓ odpytywać indywidualnie, zgodnie z predyspozycjami ucznia (odpowiedzi ustne lub pisemne),
- ✓ w pracy – odwoływanie się do znanych uczniowi sytuacji, głównie z życia codziennego,
- ✓ w razie konieczności – praca na indywidualnych kartach pracy, opracowanych zgodnie z omawianym materiałem, zawierających uproszczone polecenia, czytelną czcionkę, mniejszą ilość zadań itp. – dostosowane do niepełnosprawności ucznia,
- ✓ pracować na konkretach,
- ✓ brać pod uwagę krótkotrwały okres koncentracji ucznia,
- ✓ zwracać mocną uwagę na odróżnianie istotnych szczegółów,
- ✓ oceniać za wkład pracy w wykonanie ćwiczenia, zwracać uwagę, że uczeń już tyle zrobił – nie skupiać się na tym, czego jeszcze nie zrobił,
- ✓ prace pisemne oceniać, biorąc pod uwagę głównie stopień realizacji tematu i czytelność ogólną pracy, a nie błędy ortograficzne czy podstawowe stylistyczne,
- ✓ w czytaniu oceniać postępy ucznia, a nie błędy, jak też dostosować stopień trudności i długość czytanego tekstu do aktualnych możliwości ucznia,
- ✓ wyszczególniać, podkreślać, wskazywać, zaznaczać najistotniejsze rzeczy,
- ✓ zrezygnować z odpytywania regulek itp. na rzecz sprawdzenia, czy uczeń rozumie dany materiał – na miarę swoich możliwości,
- ✓ stosować zadania proste, nie złożone, z niewielką ilością danych, a dłuższe zadanie rozdzielić na części,
- ✓ w trakcie sprawdzianu doczytać polecenie, upewnić się, że uczeń je rozumie, ew. wyjaśnić innymi słowami,

- ✓ stosować sprawdzian w formie testu wyboru,
- ✓ stosować ocenianie kształtujące,
- ✓ dawać więcej czasu na opanowanie materiału i napisanie sprawdzianu,
- ✓ stosować proste pytania naprowadzające, bez użycia pytań i zdań złożonych,
- ✓ stosować krótkie, proste, pojedyncze polecenia,
- ✓ stosować różnego rodzaju wzmocnienia, tj. pochwały i zachęty,
- ✓ w pracy z uczniem uwzględniać brak precyzji,
- ✓ naprowadzać ucznia podczas wypowiedzi ustnych poprzez pytania pomocnicze.

Uczeń z inteligencją niższą niż przeciętna

Sposoby dostosowania form, metod i wymagań edukacyjnych:

- ✓ zmniejszanie ilości, stopnia trudności i obszerności zadań,
- ✓ zapewnienie większej ilości ćwiczeń, aby uczeń opanował daną sprawność (w razie potrzeby zwolnienie z wykonania ćwiczeń przerastających możliwości ruchowe ucznia),
- ✓ wielokrotne tłumaczenie i wyjaśnianie zasad i reguł,
- ✓ podpowiadanie tematu pracy technicznej, częste podchodzenie do ucznia, ukierunkowywanie go w działaniu,
- ✓ zwracanie w ocenianiu większej uwagi na wysiłek włożony w wykonanie zadania niż jego ostateczny efekt,
- ✓ unikanie pytań problemowych,
- ✓ wolniejsze tempo pracy,
- ✓ odrębne instruowanie ucznia,
- ✓ zezwolenie na kończenie rozpoczętej pracy w domu,
- ✓ częste odwoływanie się do konkretnego przykładu,
- ✓ pozostawianie więcej czasu na utrwalenie wiedzy czy umiejętności,
- ✓ przerabianie niewielkich partii materiału i o mniejszym stopniu trudności.

Uczeń z ADHD

Sposoby dostosowania form, metod i wymagań edukacyjnych:

- ✓ poświęcić dziecku dużo uwagi,
- ✓ wzmocnić wszystkie przejawy pożądanego zachowania,
- ✓ usuwać z otoczenia dziecka przedmioty, plakaty, obrazki, które mogą je rozpraszać,
- ✓ wyznaczanie uczniom konkretnego celu i dzielenie zadań na mniejsze, możliwe do zrealizowania, etapy,

- ✓ pomaganie uczniowi w skupieniu się na wykonywaniu jednej czynności,
- ✓ wydawanie jasno sprecyzowanych poleceń (na raz tylko jedno polecenie),
- ✓ ułatwianie wykonania zadań poprzez dzielenie ich na mniejsze zadania cząstkowe,
- ✓ zadawanie małych partii materiału,
- ✓ sprawdzanie stopnia zrozumienia wprowadzonego materiału,
- ✓ zmniejszanie materiału przepiswanego z tablicy do zeszytu,
- ✓ pobudzanie zainteresowań ucznia, angażowanie w bardzo konkretne działania,
- ✓ zachęcanie do zadawania pytań,
- ✓ formułowanie informacji dotyczących pracy domowej w sposób jasny i przejrzysty.

Uczeń z Zespołem Aspergera

Sposoby dostosowania form, metod i wymagań edukacyjnych:

- ✓ stosować stały schemat prowadzenia zajęć lekcyjnych,
- ✓ w miarę możliwości pomagać, wspierać, dodatkowo instruować, naprowadzać, pokazywać na przykładzie,
- ✓ przedstawiać jak najwięcej informacji w formie graficznej,
- ✓ udzielać wskazówek podczas odpowiedzi ustnych ucznia,
- ✓ skupić uwagę dziecka na wykonywanym zadaniu, nie zostawiać wolnego czasu między zadaniami,
- ✓ minimalizować ilość bodźców zewnętrznych (słuchowo-wzrokowych),
- ✓ miejsce pracy ucznia musi zawierać tylko niezbędne narzędzia i przedmioty.

Uczeń zdolny

Sposoby dostosowania form, metod i wymagań edukacyjnych:

- ✓ przygotowywanie dodatkowych, bardziej złożonych, twórczych zadań i ćwiczeń,
- ✓ powierzanie odpowiedzialnych ról na forum klasy i szkoły,
- ✓ tworzenie takich sytuacji dydaktycznych, które będą dla ucznia wyzwaniem i źródłem satysfakcji,
- ✓ zachęcanie do udziału w konkursach przedmiotowych, olimpiadach, turniejach itp.
- ✓ popularyzowanie osiągnięć pracy ucznia (fotografowanie, opisywanie, archiwizacja, opowiadanie o swojej pasji innym),
- ✓ poszerzanie i wzbogacanie wiedzy, stawianie innych celów i zadań,
- ✓ motywowanie i wspieranie rozwoju emocjonalno – społecznego,
- ✓ poważne i życzliwe traktowanie pomysłów i prac ucznia,

- ✓ wskazywanie kierunków rozwoju, podjęcie współpracy z rodzicami oraz z innymi instytucjami działającymi na rzecz dzieci zdolnych,
- ✓ wykorzystywanie metod aktywizujących np. lekcji odwróconej,
- ✓ stymulowanie samokształcenia, inspirowanie do pracy własnej.

Uczeń - cudzoziemiec

Sposoby dostosowania form, metod i wymagań edukacyjnych:

- ✓ umożliwienie korzystania podczas lekcji ze słownika dwujęzycznego,
- ✓ stosowanie języka instrukcji w komunikacji z uczniem cudzoziemcem (krótkie polecenia, np. ułóż, narysuj),
- ✓ formułowanie pytań skierowanych w sposób jasny, krótki oraz dostosowany do poziomu znajomości języka polskiego,
- ✓ udzielanie informacji zwrotnej podczas lekcji,
- ✓ stosowanie bogatego materiału ikonograficznego (zdjęcia, schematy) przy wyjaśnianiu zagadnień tematycznych,
- ✓ rozwijanie i doskonalenie sprawności mówienia i pisania,
- ✓ monitorowanie pracy ucznia i jego postępów,
- ✓ włączanie ucznia cudzoziemca w pracę zespołową i dostosowywanie instrukcji do jego językowych umiejętności,
- ✓ akceptowanie każdej formy wypowiedzi świadczącej o zrozumieniu zagadnienia (nawet jednorazową czy błędną gramatycznie),
- ✓ gramatykę należy traktować w sposób funkcjonalny,
- ✓ w ocenianiu wypowiedzi pisemnych zwrócić uwagę na komunikatywność,
- ✓ prace domowe należy dostosować do możliwości językowych ucznia cudzoziemca.

Inne rodzaje dysfunkcji – dostosowanie wymagań edukacyjnych, stosowanie form i metod pracy oraz ocenianie zgodne ze wskazaniem poradni.